

به نام خدا

تجربه نظارت بالینی درس ادبیات فارسی

نام و نام خانوادگی معلم: آذر یحیی پور نام و نام خانوادگی ناظرین: سیده ادهم موسوی - سهیلا هادیپور - فتانه صادقیان	استان چهارمحال وبختیاری شهرستان کیار پایه نهم درس ادبیات موضوع: آرسی دیگر	آدرس مدرسه مرضیه تشنیز شماره تماس ۰۳۸۳۲۶۲۵۲۲۳ سال تحصیلی ۹۶-۹۵
--	---	--

مقدمه:

معلم طی گفتگوهایی با ناظر و با حضور در کلاس های آموزشی نظارت بالینی به باورهای ذیل رسیده است | .
نظارت بالینی راهی برای اطمینان یافتن از انجام درست فعالیتهای یاد دهی - یادگیری است و کمک به رشد حرفه ای معلم از طریق آگاهی دادن او نسبت به آنچه که برای بهبود الزم است، می باشد .

| ناظر و معلم هدف مشترکی را دنبال می کنند که نتیجه این فعالیت مشترک تاثیر مثبتی بر یادگیری دانش آموزان خواهد گذاشت.

| نظارت و راهنمایی آموزشی کمکی است به معلم جهت دریافت بازخورد از تدریس خود از طرف شخص دیگر

| تشخیص و حل مسائل در فرآیند یاددهی- یادگیری

| نیازی نیست ناظر و معلم عقاید یکدیگر را بپذیرند بلکه باید به حقوق یکدیگر به جهت داشتن ایده های مختلف احترام بگذارند.

| نظارت بالینی ماهیتی کنترل کننده ندارد و هدف آن نه قضاوت درباره شایستگی معلمان و نه کنترل کار آنان است، بلکه همکاری با آنان برای اصلاح آموزش است و تنش سست سودمند و دوسویه .

کنفرانس قبل از مشاهده

در یک تماس تلفنی قرار ملاقات با دبیر مربوطه گذاشته شد .

در دیدار ی چهره به چهره با معلم و گذر از مراحل آمادگی، مرور ذهنی، قرارداد و آشنایی با باورهای معلم (برنامه ریزی درسی، انتظارات گروهی و فردی، روشهای تربیتی و...) و اینکه هر دو اعتقاد دارند آموزش عملی به خصوص در درس ادبیات فارسی، تاثیر مثبتی بر پیشرفت دانش آموزان دارد.

قرار بر این شد که از کلاس درس ادبیات فارسی پایه نهم مبحث " آرسی دیگر " در آموزشگاه مربوطه مورخ ۹۵/۱۲/۱۴ ساعت دوم نظارت بالینی به عمل آید.

ورود به کلاس و جمع آوری اطلاعات

مشاهده (۱)

با دبیر مربوطه وارد کلاس شدم. پس از تشکر، جهت آمادگی و پاسخگویی به سوالات ذهنی دانش آموزان به جهت حضورم در کلاس، عنوان شد که از این پس معلمان جهت یادگیری روش های تدریس، استفاده از تجارب یکدیگر و همچنین مهارت افزایی خود در کلاس های یکدیگر حضور خواهند یافت. لذا حضور همکار در کلاس بایستی برایشان عادی تلقی شود. پس از آن جایگاهی را در کلاس با الویت اینکه به راحتی بتوانم بازخورد فراگیران و روش تدریس دبیر را مورد مشاهده قرار دهم برگزیدم. دانش آموزان نیز در گروه های ۵-۶ نفره در سه گروه چهره به چهره نشسته بودند. سپس معلم پس از گذر از مراحل مقدماتی (سلام و احوال پرسی، حضور و غیاب و...) فرآیند تدریس را آغاز نمود. موارد ذیل توسط ناظر مشاهده شد.

— داشتن طرح درس، قبل از حضور در کلاس مشاهده گردید.

— طرح همگام با قرآن) قرائت آیه ای از قرآن توسط یکی از دانش آموزان و ترجمه توسط دانش آموز دیگر صورت گرفت و فراگیران ساکت و می شنیدند.

— معلم ارزشیابی تشخیصی - ورودی را اجرا کرد. دانش آموزان تقریباً جواب دادند ولی تسلط کافی نداشتند.

درس به صورت نقالی توسط دانش آموزان اجرا شد. هم زمان با اجرا تصاویر هم روی تابلو به نمایش گذاشته شد.

در مراحل مختلف تدریس از تابلو هوشمند استفاده می شد (البته در بعضی موارد به موقع و درست استفاده نمی شد)

در مورد شاعر درس، کلمات جدید و نکته ادبی با کمک دانش آموزان و تابلو توضیحاتی داده شد.

درس جدید با کمک دانش آموزان جمع بندی شد.

— سپس معلم به ارزشیابی پایانی با طرح چند سؤال پرداخت. تعداد دانش آموزانی که دستان خود را جهت پاسخ گویی به سوالات بالا می بردند متوسط بود. (سوالات مربوط به درس جدید، شاعر، قالب شعر، کلمه و... بود) برای مرحله بعد تعیین تکلیف شد.

— تدریس در زمان مقرر ۲۰ دقیقه پایان یافت و کلاس به دست معلم یار سپرده و کنفرانس پس از مشاهده ۱ برگزار گردید

کنفرانس پس از مشاهده (۱) (تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده توسط ناظر و معلم)

(مقدمه)

ناظر می‌داند که بررسی رفتارهای مشکل‌دار در تدریس تنها وظیفه او نیست بلکه تشویق انجام فعالیت‌های مثبت تدریس در دستور کار قرار دارد به عبارت دیگر فرآیند تحلیل و تفسیر شامل تقویت، اصلاح یا حذف رفتارهای تکراری تدریس می‌شود که در عملکرد حرفه‌ای معلم دیده می‌شود.

در نظارت بالینی رابطه معلم و ناظر رابطه برد-برد است و تنشی است سودمند و دوسویه.

نقش ناظر این است که معلمان را به دانش‌اندوزی در مورد فعالیت‌های خود از طریق روش‌های پربازده تشویق و راهنمایی کند.

نقاط قوت

- تسلط علمی و تخصصی بر موضوع تدریس
- داشتن طرح درس و اجرای فرآیند تدریس براساس آن
- استفاده از الگوی تدریس فعال از جمله نقالی
- بهره‌گیری از فناوری آموزشی نوین تا حدودی
- ارزشیابی فرآیند آموزشی
- روحیه شاداب و شور تدریس و تن صدای مناسب
- کمک از دانش‌آموزان در جهت ارائه تدریس که به صورت نقالی اجرا شد و مورد توجه قرار گرفت.
- تشویق دانش‌آموزان
- از مسابقات به موقع و خوب استفاده شد.

موارد ذکر شده توسط ناظر مورد تقدیر و تشکر وافر قرار گرفت.

کفایت معلم و ناظر در خصوص نکات ضعف

۱- عدم مشارکت حداکثری و نشاط دینی دانش‌آموزان در اجرای طرح همگام با قرآن

از معلم پرسش شد که طرح همگام با قرآن در جلسات گذشته چگونه اجرا می‌شده و ایشان به روشی که در مشاهده تدریس ۱ اجرا شد اشاره نمودند.

لذا به معلم پیشنهاد شد که گاهی اوقات روش اجرای طرح همگام با قرآن را جهت تنوع و ایجاد نشاط تغییر دهد و مثلاً برای این درس آیه‌ای را انتخاب کند که به متن درس ارتباط داشته باشد و از تابلوی هوشمند هم استفاده شود.

۲- عدم تشریح انتظارات معلم در سطح معمول و بالاتر از سطح معمول به دانش‌آموزان. (اگرچه این

انتظارات در طرح درس پیش‌بینی شده بود).

درچندین تحقیق، مشخص شده است که انتظارات معلم و توانایی انتقال موثر این انتظارات به دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی آنان ارتباط مثبت دارد.

لذا پیشنهاد می‌شود معلم اهداف رفتاری و انتظارات عملکردی از مبحث را به دانش‌آموزان انتقال دهد. این روش باعث خواهد شد که دانش‌آموزان در فرآیند تدریس و پایان جلسه خود را ارزیابی نمایند.

۳- عدم اشاره به مناسبت روز

به معلم پیشنهاد شد سعی کند به روزهایی که مناسبت خاص دارند توجه کند.

۴- عدم ایجاد انگیزه

یکی از مهمترین مراحل که در امر تدریس و جذب دانش آموزان به درس جدید اثر بسیار زیادی دارد ایجاد انگیزه می باشد و هر چه در این قسمت خلاقیت بیشتری به کار برده شود مؤثرتر خواهد بود .

۵- عدم توجه کافی به مصادیقی از شایستگی ها (تفکر، ایمان، علم، عمل، اخلاق و...) و تلفیق مفاهیم درس به موقعیت های اجتماعی، طبیعی و فرهنگی.

"آموزش نمی تواند درخلاً اتفاق افتد. آموزش نیازمند بافت و زمینه است تا برای آن چه به مخاطب می آموزد دلیل و جایی در زندگی روزمره وی پیدا کند .

می توان از فداکاری در راه میهن، احترام به شهدا و ایثارگران، اتحاد و همدلی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی به عنوان اخلاقی خدایسندانه اشاره کرد که نه تنها باید در فکر و ذهن باشد بلکه باید در عمل هم نشان داده شود.

ایمان به اینکه میهن یکی از نعمت های خدادادی است و پی بردن به موضوع "حب الوطن من الایمان" که خود باعث بسیاری از رشادت ها و از جان گذشتگی هاست.

مشاهده ۲

با معلم وارد کلاس شدم . معلم برای اجرای طرح همگام با قرآن آیه ۱۶۹ سوره آل عمران را که با درس مورد نظر همخوانی داشت روی تابلو دیتا به نمایش گذاشت و فراگیران همخوانی کردند و یکی از دانش آموزان ترجمه آن را خوانده ، فراگیران مجذوب آیه و معنی زیبایی آن شدند .

نکته جالب اینکه برخلاف مشاهده ۱ اشاره به مناسبت روز هم اشاره شد . (روز نیکوکاری)

ارزشیابی تشخیصی - ورودی : از درس قبل (راز موفقیت) تعدادی کلمه ، شخصیت های درس و نکته زبانی (فعل ماضی ساده و ماضی نقلی) پرسیده شد سوال آخر طوری طراحی شده بود که بادرس جدید مرتبط باشد. با توجه به اینکه بعد از مشاهده اول به معلم تذکر داده شده بود که ایجاد انگیزه شود با متن خرمشهر آزاد شد و آهنگ مربوط به آن ایجاد انگیزه شد .

دانش آموزان درس را به صورت نقالی اجرا کرده و در همه مراحل دانش آموزان با شور و اشتیاق همراهی می کردند . همه گروهها مشارکت و همکاری خوبی داشتند و معلم نیز مرتب آن ها را تشویق می کرد.

نکته قابل توجه این بود که دانش آموزان پس از گذر از هر مرحله با اشتیاق منتظر مرحله ی بعدی بودند .

در ارزشیابی پایانی تعداد دانش آموزانی که جهت پاسخگویی به سوالات داستان خود رابالا می بردند بسیار خوب بود و چگونگی پاسخ به سوالات نشان از فهم و تسلط کامل بر مفاهیم بود.

کنفرانس پس از مشاهده ۲ :

بعد از مشاهده دومین تدریس ، معلم از تغییر رفتار در فرآیند تدریس خود احساس رضایت داشته و عنوان کرد با توجه به امکانات کم و ساده ، دانش آموزان مشارکت حداکثری داشته اندو کمبود امکانات مانع از نشاط و شادی کلاس و یادگیری دانش آموزان نشده و برای رسیدن به هدف می توان از روش های فعال و جذاب استفاده کرد .

ناظر نیز از نقاط قوت ایشان از جمله به کارگیری روش تدریس فعال، و تجدید نظر در روند تدریس و ... تقدیر و تشکر نمود

در نهایت در طرح نظارت بالینی رابطه معلم و ناظر رابطه برد- برد است .

پایان

عوامل اجرا کننده طرح نظارت بالینی آموزشگاه مرضیه تشنیز

سال تحصیلی ۹۶-۹۵

نام و نام خانوادگی	کد پرسنلی	مدرک ورشته تحصیلی	سابقه کار	سمت در آموزشگاه	سمت در طرح نظارت بالینی
آذر یحیی پور	۵۸۶۷۲۹۸۴	لیسانس ادبیات	۲۶ سال	دبیر ادبیات	مجری طرح
سهیلا هادی پور	۵۸۶۷۲۹۷۷	لیسانس ادبیات	۲۵ سال	مدیر	ناظر و تهیه گزارش
سیده ادهم موسوی	۱۲۴۶۱۱۶۵	لیسانس زیست شناسی	۲۱ سال	دبیر کار و فناوری	ناظر و تنظیم و تدوین گزارش
فتانه صادقیان	۵۸۵۰۹۸۹۱	لیسانس ریاضی	۲۰ سال	دبیر ریاضی	ناظر و فیلمبردار